NĂM THỨ MƯỜI BA. — 30 THÁNG 2386

MỖI SỐ : 0$02

NGÀY THỨ TƯ 4 MARS 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

3396

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 bis, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel . . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái luân-lý nho-học đối với xã-hội Việt-Nam ta bây giờ thế nào ?

Như bài trước đã nói, xã-hội Việt-Nam ta với xã-hội Nhật-bản cũng cùng là cái xã-hội đông-phương, cũng cùng chịu ảnh-hưởng của luân-lý nho-học mà thành lập ra, duy-trì được mấy ngàn năm nay; người mình ai còn nghĩ tới nòi giống, nhớ đến tổ tiên, băn-khoăn văn-vít với non sông đất nước, ai lên đến núi Hùng-sơn, qua thành Cổ-loa, sang sông Bạch-đằng, trèo Ba đội, Đèo ngang, vào ngắm phong-cảnh các tỉnh-lặng ở kinh thành Thuận-hóa mà còn có chút niềm hoài tưởng tới công-đức người xưa tân-cần tích lũy, gây dựng gian-nan, hừng gió bể Tây mà ai còn bùi-ngùi tới đức Trưng-vương lúc tuốt gươm nhảy ngựa, trông trăng Túy-ái mà ai còn thổn-thức tới bà Thị-Thuấn lúc rơi ngọc chim châu, đọc chuyện Thúy-Kiều mà ai còn biết khen kẻ làm con có hiếu, xem tuồng Võ-Tánh mà ai còn biết khen kẻ thờ chúa có trung, thì không ai có thể chối cãi được rằng cái luân-lý nho-học không có chút gì quan-hệ đến cái xã-hội Việt Nam mình mà cái xã-hội mình không phải thành-lập bởi cái tinh-thần học-thuật ấy; chẳng những người mình phải nhận chịu như thế, mà đến người ngoại-quốc quan sát khảo-cứu về xã-hội mình cũng đều công-nhận rằng cái xã-hội Việt-Nam dây là một cái xã-hội đặp khuôn xã-hội Tàu, tức cũng như xã-hội Nhật-bản, cũng cùng phát-sinh tư trưởng ở trong một cái văn-hóa đông-phương cả.

Bây giờ phong-hội đổi thay, vị giao-thông mà phải có cạnh-tranh, vì cạnh-tranh mà phải có tiến-hóa, dẫu xã-hội nào cũng vậy, cũng phải bước vào con đường tiến-hóa mới mà có thay hình đổi dạng đi ít nhiều. Song, theo cái công-lệ tự-nhiên, cuộc tiến-hóa của loài người cũng chẳng khác gì cái hiện-tượng tiến-hóa của trăm nghìn loài vật khác; mỗi một cây có một thứ gốc rễ riêng, phải giữ cái gốc rễ nguyên mới nhận đó mà tiếp cảnh sửa lá; mỗi một giống có một cách sinh thành khác, phải theo cách sinh-thành cũ rồi nhân đó mà tiến chúng cái lượng; mỗi một dân-tộc, mỗi một quốc-gia cũng đều có một thứ gốc rễ riêng, một cách sinh-thành khác của dân-tộc ấy, quốc-gia ấy; cái luân-lý nho-học tức cũng là gốc rễ của mấy quốc-gia, mấy dân-tộc phương-đông mình, dù có tiến-hóa ra cách nào cũng không có thể trái với cái cách sinh-thành cũ đó được. Xã-hội Nhật-bản nay đã bước vào con đường tiến-hóa mới mà đối với cái luân-lý nho-học là cái gốc rễ riêng của xã-hội vẫn không đứt, là cách sinh-thành cũ của xã-hội vẫn không sai, vậy ta nói xã hội Nhật-bản mà ta thử nhìn lại xã-hội Việt-Nam ta bây giờ, ngó thẳng vào con đường tiến-hóa mới thì không rõ đã bước được một bước nào chưa, mà cái gốc cái cách sinh-thành cũ, cái thứ gốc rễ riêng của xã-hội mình thì muốn hẳn như dập nát tan-tành, ngừa-nghiêng lộn-lạo hết.

Than ôi! Theo cái lòng tự-ái thì nói ra thật không nỡ nói, mà không nói thì không khỏi là tự-khi, vả một cái xã-hội ung-độc phát cuồng, nguyên-khí không còn, dã gần tới kỳ hấp-hối, mà nếu còn giấu bệnh sợ thuốc thì mấy nỗi mà tuyệt mạch vong dương! nay thử mình tự hỏi mình, cái luân-lý nho-học mà xã-hội mình nhờ có chịu cái ảnh-hưởng đó mới thành-lập ra, duy-trì được mấy ngàn năm nay, cái tinh-thần nó xiêu giạt nơi nao? Chẳng cần phải chứng dẫn kinh-điển nho-học cũ làm gì, hãy cứ theo như lời một viên phái-bộ Nhật vừa thuật mấy câu mà chính xã-hội Nhật-bản ngày nay vẫn còn phụng làm khuôn vàng thước ngọc : Thế nào là quân quân thần thần, phụ phụ tử tử? chẳng phải là vua giữ cho hết đạo làm vua, tôi giữ cho hết đạo làm tôi, cha giữ cho hết đạo làm cha, con giữ cho hết đạo làm con dư? Thế nào là cư thượng bất kiêu, vi hạ bất bội? chẳng phải là làm người trên không được kiêu với kẻ dưới, làm kẻ dưới không được hỗn với người trên dư? Lại đến cái lý thuyết tương-tế tương trợ là cái lý-thuyết tổng-hợp của đạo nho, mà tương-tế tương-trợ là gì? chẳng phải là người nào người nấy lo cho trọn cái nghĩa-vụ mình ai cũng góp vào một phần việc giúp đỡ lẫn nhau, không ai bà-hiếp ai, không ai lợi lộng ai, không ai dưỡng bỏ ai, không ai phụ bạc ai trong cái cuộc đồng lao cộng tác cả một dân một nước dư? Ấy xã-hội mình cũng như xã-hội Nhật-bản, xưa nay thành-lập duy-trì bằng một cái tinh-thần học-thuật ấy, mà bây giờ thì sao? trong gia-đình chỉ thấy những bố từ con, con hiếu bố; nơi tỏa tỉnh chỉ thấy những quan hối-lộ, dân điêu-toa; bạo cường ỷ thị, nạo khoét cả của dân em; trai tráng lăng loàn, dẫu ẩn cả với huynh-thư; tiền mẹ dưỡng già, lương con đi học mà cũng phải có báo ân thi-hành; người kêu phụ mẫu, kẻ hầm đến trời mà cũng phải đến đăng đường đội chất; người trên như thế, kẻ dưới như thế, hỗn hay là không hỗn, kiêu hay là không kiêu? Kẻ dưới không lo trọn cái nghĩa vụ kẻ dưới, người trên không lo trọn cái nghĩa-vụ người trên, thành ra một cái xã-hội lục-mục-chi-đồ, thượng bất chính hạ tác loạn, đẻ nên nhau, lừa gạt nhau, đối dãi nhau, khuynh-loát nhau, dành dật nhau, hãm hại nhau, lấn-lấp nhau, chẳng ai giúp ai mà đến chẳng ai thương ai nữa. Một cái xã-hội lan tác đảo-điên như thế, xương đã mục thì da dám vào đâu mà cou, nền đã sụp thì nhà nương vào đâu mà dừng, tường sinh-lồn được cũng khó, chứ còn mong gì tiến-hóa kịp ai, nguy thay! Ta đừng có giấu bệnh mà lo tìm lấy thuốc ngay thì họa may còn cứu được vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 2 Mars 1925

Hội-đồng các quan đại-sứ

Ngày hôm thứ ba các quan đại-sứ sẽ xét tờ trình của hội đồng coi việc kiểm soát quân bị ở nước Đức. Hội-đồng xét ra nước Đức phạm nhiều khoản rất quan-trọng.

Tại thư-dân nghị-viện

Tại dân nghị-viện ưng chuẩn việc đặt một quỹ riêng về việc hoàn cải trái-khoản. Quỹ ấy sẽ thu nhập những khoản tiền về chương-trình Dawes. Các khoản trong sổ chi thu, thu nhập được thặng bao nhiêu cũng bỏ vào quỹ ấy. Nghị-viện lại ưng chuẩn mấy khoản thuế về đường ăn, ca-cao và chè uống. Nghị-viện bỏ 328 phiếu ưng chuẩn bản luật tài-chính. Theo như bản luật tài-chính ấy, thì các khoản thu nhập cộng 34.182 triệu, trừng hơn các khoản chi xuất là 34 triệu.

Việc rối loạn với nước Thổ

Quân nước Thổ nhĩ-kỳ đã bình-phục được nhiều cuộc Kurdes khởi loạn.

Đám tang quan tổng-thống Ebert

Ngày thứ tư sẽ làm lễ cất đám quan tổng-thống Ebert. Phí tổn nhà nước chịu. Một mình ông Luther sẽ đọc diễn-văn. Có xe hỏa riêng rước linh-cữu đến Heidelberg.

Bản giao-ước thương-mại Pháp Đức

M. Trendelenburg và M. Raynaldy trao đổi ý-kiến với nhau về các khoản trong bản giao-ước Pháp-Đức. Cứ theo như bản giao-ước tạm-thời, nước Đức sẽ đãi nước Pháp là tối huệ-quốc, và sẽ bãi mấy thứ thuế về sản-vật Pháp nhập-cảng nước Đức.

Về đất Alsace Lorraine sẽ định một thể lệ riêng.

Đối với sản-vật Đức, nước Pháp đành thuế về hạng tối-hạ, và hạng thuế trung-bình. Trong bản giao-ước nhất-định, thì nước Pháp vẫn được đãi là tối huệ-quốc, mà sản-vật Đức thì được hưởng hạng thuế tối hạ.

Việc bầu tổng-thống mới ở nước Đức

Trong việc bầu tổng-thống mới đảng xã-hội dân-chủ và đảng trung-ương tán-trợ cho ông Marx. Đảng quốc-dân, đảng thứ-dân, và đảng quốc-dân cấp-tiến tán thành cho ông Luther. Các nhà thực-nghiệp ở Hambourg tán-trợ cho Cuno. Có lẽ ngày 3 Mai sẽ tuyển-cử.

MỘT NHÀ ÂM NHẠC VÌ PHẢI GIAM MÀ ĐƯỢC DANH-GIÁ VÀ GIÀU CÓ

Mới đây các quan coi nhà thất ở châu Missouri có đặt một cái máy phát điện-thoại ngay ở một nơi cao trong ngục-thất. Mỗi buổi chiều những tội-nhân trong ngục-thất đều đến, hàng mấy nghìn người có máy tiếp điện-thoại đến nghe được. Trong đám tội-nhân đánh đờn, có một người trẻ tuổi tên là Snodgrass, đánh đờn giỏi lạ thường.

Từ ngày có cuộc hòa nhạc, ngày nào người ấy cũng tiếp được nhiều điện-báo, nào là của các nhà âm-nhạc, nào là của các nhà hát, đều mời người ấy đến đánh đờn cho mình. Có một hãng tiếp được tới 710 cái giấy thép. Trong một cuộc thi âm nhạc bằng vô-tuyến-điện người ấy được giải nhất ở châu Missouri. Nhiều công-ty điện thoại lại hứa hễ khi nào được tha thì sẽ dùng mà giả lương rất cao. Người ấy thực là nhờ về phải giam mà nổi danh tiếng và sau này trở nên giàu có vậy.

HÀI ĐÀM

Suốt đời không được tâm!

Tổ-công đã đánh tê-lê-phôn lên tận cùng Ngọc-hoàng về chuyện các bà mụ năn 4499 tiểu thư bằng đất sét quét vôi. Ngọc-hoàng sai ngay Nam-tào Bắc-đẩu họp hội đồng bất thường xét xem việc ấy được giải nhất ở châu Missouri. Nhiều công-ty điện thoại lại hứa hễ khi nào được tha thì sẽ dùng mà giả lương rất cao. Người ấy thực là nhờ về phải giam mà nổi danh tiếng và sau này trở nên giàu có vậy.

HÀI ĐÀM

Suốt đời không được tâm!

Tổ-công đã đánh tê-lê-phôn lên tận cùng Ngọc-hoàng về chuyện các bà mụ năn 4499 tiểu thư bằng đất sét quét vôi. Ngọc-hoàng sai ngay Nam-tào Bắc-đẩu họp hội đồng bất thường xét xem việc ấy được giải nhất ở châu Missouri. Nhiều công-ty điện thoại lại hứa hễ khi nào được tha thì sẽ dùng mà giả lương rất cao. Người ấy thực là nhờ về phải giam mà nổi danh tiếng và sau này trở nên giàu có vậy.

HÀI ĐÀM

Suốt đời không được tâm!

Tổ-công đã đánh tê-lê-phôn lên tận cùng Ngọc-hoàng về chuyện các bà mụ năn 4499 tiểu thư bằng đất sét quét vôi. Ngọc-hoàng sai ngay Nam-tào Bắc-đẩu họp hội đồng bất thường xét xem việc ấy được giải nhất ở châu Missouri. Nhiều công-ty điện thoại lại hứa hễ khi nào được tha thì sẽ dùng mà giả lương rất cao. Người ấy thực là nhờ về phải giam mà nổi danh tiếng và sau này trở nên giàu có vậy.

HÀI ĐÀM

Suốt đời không được tâm!

Tổ-công đã đánh tê-lê-phôn lên tận cùng Ngọc-hoàng về chuyện các bà mụ năn 4499 tiểu thư bằng đất sét quét vôi. Ngọc-hoàng sai ngay Nam-tào Bắc-đẩu họp hội đồng bất thường xét xem việc ấy được giải nhất ở châu Missouri. Nhiều công-ty điện thoại lại hứa hễ khi nào được tha thì sẽ dùng mà giả lương rất cao. Người ấy thực là nhờ về phải giam mà nổi danh tiếng và sau này trở nên giàu có vậy.

Cuồng sỹ

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Một nhà có hai vợ chồng và hai người con gái. Khi người chồng chết đi, thì người vợ tái giá, lại được hai đứa con gái nữa.

Lúc người chồng sau chết đi, thì người vợ đi vay tiền để làm ma. Rồi được ít lâu ốm rặng người vợ cũng chết. Người chồng sau có một cái nhà gạch, khi người mẹ mất, thì người con cả con cả ông trước làm văn-tự bán cái nhà ấy đi 300 đồng để lấy tiền làm ma cho mẹ và trả nợ cho mẹ vì khi trước mẹ có đi vay để làm ma cho bố dượng. Nhà ấy bán cho người bà con tôi. Trong văn-tự thì người con cả và cả hai người con gái sau ký tên và áp ngón tay cái; lại có cả trưởng-phố áp triện và ký tên. Xong đâu vào đấy, lại đem văn-tự trình quan Đại-lý. Hiện bây giờ quan Đại-lý cũng hãy còn. Lúc làm văn tự, người con thứ hai con chồng trước đi làm vắng, bây giờ mới về, thấy nhà bán đi rồi nó mới làm đơn vào huyện kiện người bà con tôi để chuộc lại nhà ấy, vì nó lấy lẽ rằng nhà bán rẻ quá.

Vậy xin quí báo chỉ bảo cho xem việc kiện đó có lý không và sau này người bà con tôi có phải để nó chuộc lại nhà không.

Xin quí-báo làm ơn giải-lời trên báo cho, chúng tôi đa tạ vô cùng.

TRẢ LỜI. — Nếu cái nhà ấy của người chồng sau thì các con người chồng trước không có quyền-lợi gì vào nhà ấy cả.

Chỉ có hai con chồng sau là người được hưởng gái nhà ấy thôi và khi người mẹ mất đi rồi thì hai người con ấy được quyền phát mại.

Nếu văn-tự bán nhà có hai con chồng sau ký tên thì người bà con ông không ngại gì cả, vì người con thứ hai người chồng trước và đến cả người con cả người chồng trước đều không được dính-dáng gì đến cái nhà ấy.

Nay người bà con ông cứ chiếu theo điều 52 luật Dân-sự tố tụng ở Bắc-kỳ mà kiện người con thứ hai người chồng trước đã bỏ quên kiện nay. Điều ấy như sau này:

« Đương khi tố tụng, không cứ lúc nào, tòa án có thể bằng chức vụ mình, bắt người thua kiện phải chịu một bồi khoản vừa phải cho người đương sự bị thiệt hại vì việc kiện. »

CÂU HỎI. — Tôi xin ngài làm ơn chỉ giáo cho tôi một điều về luật-pháp như sau này thì tôi cảm tạ ngài lắm:

Tôi tòng sự một sở thuốc về chánh-phủ Đông-pháp, lương ít; vợ tôi cần phải buôn bán thêm mới đủ tiêu. Tôi thấy nói rằng có nghị-định cấm hết cả các viên chức làm với nhà-nước cùng vợ con không được buôn. Công việc ở sở tôi không có gì dính dáng đến việc cai trị để bà hiếp dân; vợ tôi không thể ỷ thế tôi mà khiến ho dân sự; vậy vợ tôi có thể lĩnh môn bài mà buôn bán như người thường được không?

TRẢ LỜI. — Cứ như mấy lạo chức-trị của quan Thượng-thư Taupe-Sia thì các quan chức làm việc nhà-nước cấm không được buôn bán *dù mượn người khác cũng không được* (vợ, con, hay là người quản-lý, văn văn).

Người đàn bà An-nam đã không có tài sản riêng và bao nhiêu tài sản là của chồng cả, thì vợ buôn bán là chồng buôn, mà chồng buôn thì không được.

VĂN UYỂN

Hát du em!

À ơi ời ời à ơi!
Ngả đi chốn nữa dây chơi ăn quà.
Nín đi chị bảo dây mà!
Sao em giận chị ai là người thân?
Em đừng giao khế bớn lần,
Ngoan ngoan chị nhế ăn cần mấy câu.
Làm người trang-điểm là đầu,
Ôn-lương cung-kiệm xưa sau mới lòng
Em ngoan chị bế mẹ bồng,
Sinh con ai chẳng trông mong nên [người.
Đời này sinh trưởng ra tài,
Thì ta sinh-trưởng cho ra đáng đời,
Em đừng mê mẩn ham chơi,
Thì giờ thấm thoắt đợi ai bao giờ?
Học từ còn bé ngây thơ,
Nhớn người nhớn cứ ỷ càng vừa càng [hay.
Phúc nhà gặp hội rồng mây,
Gang sơn gánh vác thêm tay đỡ đần.
Chị khuyên em học chuyên cần,
Vinh-hoa trời chẳng riêng dành cho ai.
Có công đèn sách dùi mài,
Rạng nên tổ-tiên đền-bồi ơn sâu.
Sang sông thì phải qua cầu,
Trẫu ai có lộ công-hầu mới nên.
Muốn sang gần sách gần đèn,
Nước tôi đen trắng trắng đèn tự mình
Mừng nay gặp hội khai-minh,
Văn phong đổi mới học hành khác xưa
Ra công gắng sức chen đua,
Năm châu sánh chịu không thua kém gì.
Em ơi! chịu khó học đi,
Chồi Hồng mầm Lạc thiên gì cành to
Một mai em lớn khôn ra,
Trên vua trông xuống dưới nhà trông
Hễ mà có chỉ thì nên, [liền.
Thang cao có bậc gắng lên cũng cùng
Chị khuyên em đốc một lòng,
Cảm công cha mẹ bể bồng sớm khuya.
Này này chị bảo em nghe!
Nín đi chị gọi mẹ về với em.

Văn-quán, Hoàng-Canh

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 19 độ
15 giờ 22 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		11	40
— nhì,	—	10	70
— ba,	—	9	80
Thóc hạng nhất,	—	6	80
Bắp nếp,	—	6	80

Giá thóc, kể từ ngày 3 Mars 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1$ 10 ăn 90

Quan Toàn-quyền trả lời Hoàng-thân Yamagata. Trong số báo hôm qua đã đăng bức điện-tín của Hoàng-thân Yamagata gửi cho quan Toàn-quyền, nay xin đăng bức điện-tín của quan Toàn quyền trả lời như sau này :

«Tôi xin cảm ơn ngài về bức điện tín ngài đã gửi cho tôi giữa lúc ngài từ biệt đất Đông-pháp này. Những tình ý tốt-đẹp ngài đã tỏ ra đối với thuộc-địa thì tôi rất lấy làm cảm-động. Các quan chức và nhân-dân Đông-dương rất lấy làm hân hạnh được thừa tiếp Phò-mã Nhật bản mà đông đầu lại được một vị như Hoàng-thân.

Tôi chắc hai nước đi lại như thế này tất là khiến cho cái dây thân-ái nó càng buộc càng ngày càng thêm bền chặt và hai nước mỗi ngày có thể càng nhau làm nên cuộc hòa-bình và thịnh-vượng chung cho các xứ bên Viễn-đông lợi cho các nước.»

Quan Thống-sứ Monguillot lên quyền Toàn-quyền. — Nay đã có vô-tuyến-điện Bordeaux ngày 2 mars 1925 báo tin rằng quan Thống-sứ Bắc kỳ Monguillot đến ngày thứ năm này tới xuống tàu sang Đông-pháp nhận chức quyền Toàn quyền trong khi quan Merlin về nghỉ. Quan Monguillot có nói với nhà báo *Petit Parisien* rằng trong các việc cải-lương mà ngài đợi sự kết quả ra thì có vấn-đề cho người bản xứ dự vào việc quản-trị các sở dự-toán ở chốn hương thôn.

Khánh thành đài kỷ-niệm chiến-sĩ trận-vong tại Pnom-Penh. — Sáng thứ bảy vừa rồi, tại Pnom-Penh (Cao-mên) đã làm lễ khánh thành Đài kỷ-niệm chiến sĩ trận-vong rất là long trọng. Sisowath Hoàng-đế nay rất là mạnh khỏe cùng với quan Khâm-sứ tới chân đài kỷ-niệm lúc 7 giờ 30 sáng. Quan Bộ-lý Party là hội-trưởng hội Đài kỷ-niệm, sau khi đã giảo sở cho các hàng quân Cao mên thì đọc một bài diễn-văn rồi giao trả chính-phủ Bảo-hộ Đài kỷ-niệm ấy là đài do nhà điện khắc Ducuing làm ra. Công-chúng đứng binh tĩnh một phút rồi đến Cao-mên Hoàng-đế, quan Khâm-sứ Cao-mên và ông hội-trưởng hội Ái-hữu cựu chiến-binh ở Cao-mên đều đọc diễn-văn. Quan Khâm-sứ có nói rằng quan Toàn-quyền cũng một lòng với xứ Cao-mên về việc làm lễ khánh thành này.

Phụ ng nhạc của nhà vua và phường nhạc của đạo binh thuộc-địa thứ 11 cử nhạc, rồi đạo binh thuộc-địa thứ 11, về lính khố đỏ Việt-Nam, lính trẻ con, lính Cao-mên, lính thủy, lính khố-xanh, lính thị-vệ, lính pháo-thủ, đoàn sáng cỡi xay và tàu bộ, mỗi toán một ngọn cờ đều đi diễn một lượt, trong khi ấy thì trên không-trung có đoàn máy bay lượn xung-quanh. Xong rồi học-trò các trường 18 lượt đi đi quanh chỉ nhau rồi hoa vào chân tượng, theo sau có các đại-biểu các dân Việt-Nam, Trung-hoa, Điển-điện, Pa-nga, Hoaya, Stieng, Kas, Thaïs, và Mê-lai; rồi đến một đoàn sân chục con voi đi ẩn qua nữa.

Sau khi lê thành, Sisowath quốc-vương có nhờ quan Khâm-sứ chuyển lời cảm ơn quan Toàn quyền đã có lòng tử-tế cử đại-biểu đến dự lễ khánh thành đài kỷ niệm các chiến sĩ trận-vong ở Cao-mên.

Chiều hôm ấy, tại phủ Khâm-sứ có mở đại-tiệc, trong điện nhà vua có đốt cây bông và có đội nữ nhạc nhà vua khiêu vũ.

Lễ khánh thành này thật là rực rỡ, khắp xứ Cao-mên và cả bên Nam-kỳ nữa, ai nấy đều nô nức đến xem. Người Tây, người bản xứ trong khi xem lễ đều phảng phất nhớ đến những ngư i chiến sĩ Cao-mên đã xả thân vì nước trong cuộc đại-chiến vừa rồi.

Dân luật của ta. — Quyền thứ nhất bộ dân-luật ta nay có ngày định cho thi hành tại phủ Kinh-môn, phủ Ninh-giang, huyện Tranh-hà và huyện Kim-thành tỉnh Hải-dương.

Ngạch cai trị. — M. Rouan là bậc tập hạng nhất ngạch cai trị lòng sự tại Hà-đông thì nay tạm hiệm chức phó công-sứ tỉnh ấy kể từ ngày 1er février 1925 là ngày đã nhận việc ở Hà-đông.

Ân thưởng ngân tiền. — M. Ng-Xn-Hải, quản tại làng Trung-tự, tổng Kim-liên, huyện Hoàn-long, tỉnh Hà-đông, nguyên làm quản-đốc ở sở Kiểu-lộ vừa mới được ân-thưởng ngân-tiền hạng nhì. Ông làm ở sở Kiểu-lộ đã lâu năm rất là mẫn cán siêng năng, nay được ân-thưởng thực là đích đáng.

Trường Canh-nông thực hành Tuyên-quang. — Trong số báo ngày 26 février 1925 đăng danh sách các học-sinh trúng tuyển vào trường Canh-nông thực-hành Tuyên-quang, có tên cậu Lâm-đức-Cường đăng, lầm là Lương-đức-Lương. Vậy nay cải chính lại cho đúng.

Lời cảm ơn. — Chẳng may mẫu tử-ân chúng tôi qui ẩn, các cụ, các quan, các ông, các bà đã có lòng gửi thư và giây thép chia buồn, phúng viếng cùng đưa đám sáng hôm chủ nhật mới rồi (1er mars 1925).

Vậy nay chúng tôi thừa mệnh t ân-phụ chúng tôi xin có lời cảm tạ vô cùng và trong khi tang gia bối rối có điều gì sơ suất, xin các ngài lượng thứ cho.

Ai tử: Võ-văn-Tích, Agent technique des T. P.
(16, Rue du Cuir)
Đồng gia quyến bái tạ

Cuộc đánh số lập đài kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong. — Đến ngày 1er Mai 1925 thì mở số. Một số thứ nhất được 10.000 p. 00; hai số sau mỗi số được 5.000 p. 00; năm số mỗi số được 1.000 p. 00; mười số mỗi số được 500 p. 00 và 100 số mỗi số được 100 p. 00. Tại bản-quán có bán vé. Giá mỗi vé 1 p. 00. Gửi đi các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi thơ phải-lại (recommandé).

Các ngài mua mau kẻo hết.

Việc biện Vinh-ký. — *Bản quán tiếp được bài sau này của M. Vinh-ký nhờ đăng báo*: Đi c tuần, dân có vận, sông có khúc, người có lúc, việc làm ắ có khi thịnh có khi suy, chứ biết trước sự giới người đời không khó. Thiên hạ thấy tờ buôn thua bèn lỗ bị tòa đóng cửa từ nọ đến nay thì nghị luận tôi nhiều chuyện thị phi, nhiều câu ác nghiệt quá.

Đã chán tai dơ miệng, không muốn đáp mà công chúng cứ được thể dậu đổ bìm leo. Có thì giờ sao không nghỉ việc hữu ích, mà lại cứ com nhà bàn việc người mãi thế.

Dông dài đặt chuyện thị phi, thiệt đây nào có ích gì đến ai. Nói xấu người ta mà người ta xấu thật cũng không nên, huống chi không có mà đặt để thì hật là quân hèn mạt.

Vậy có mấy lời đăng báo trước là bày tỏ cùng độc giả rõ câu chuyện, sau là nhân b'o n ững kẻ hèn mạt nên bớt miệng đi, chứ việc thua lỗ đã có tòa phán xử, không cần chi đến ai, mà dẫu có nói xấu gièm pha bao nhiêu cũng là vô ích.

Vinh-Ký

CẦN THỢ VẼ

Cần dùng thợ vẽ giỏi có thể làm projet được.

Hỏi tại Service Voie et Bâtiments, Cie du Yunnam, Hanoi.

HIỆU BÁO-CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

AUTOS D'OCCASION

Studebaker 6 cylindres. 18 HP 1.600 $
Citroën torpédo. . . . . 10 HP 1.200 $
Fort — . . . . 10 HP 400 $

S'adresser à l'Usine Électrique.

Sửa pha nước lã. — Trong số báo hôm qua, ở mục « *Tòa án Trùng-trị* » đã đăng việc này, nhưng còn việc tòa bắ phải thuê đăng bảo án ấy vào hai thứ báo *Trung-Bắc tân-văn* và báo *France-Indochine*, thì bỏ sót mất tên báo *France-Indochine*, vậy nay bổ chính lại cho đúng.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm x ử những việc sau này:

Buôn sáng lậu thuế. — M t hôm tàu *Jérusalem* là tàu của nước Nga vừa mới ở Saigon chạy đi Haiphong, có người đến sở Một-thám báo rằng ở tàu ấy có chở súng đạn lậu thuế, mà nghi cho Oursoulenko là bồi ở tàu ấy buôn. Lập tức sở một-thám đánh giây thép cho sở Một-thám Haiphong biết đến đuổi việc ấy. Sở Một-thám Haiphong được tin ấy đợi tàu *Jérusalem* đến bến, rồi nhờ một viên đi tên là Totti xuống tàu tìm cách làm quen với Ou soulenko, vì viên đi ấy biết tiếng Nga. Viên đội ấy xuống tàu tìm được Oursoulenko gả vờ hỏi cách thức đi tàu ấy, nói đặt là sắp được phép về bên Pháp rồi. Lần la rồi làm quen với Oursoulenko bảy giờ Oursoulenko tưởng là người tin cẩn mới giẹm bán súng đạn và nhờ xem có ai muốn mua thì mách hộ. Viên đội giả cách mà cả xong, nói đổi về lấy tiền rồi sẽ đến lấy, kỳ thực thì về báo với sở Mật thám để bắt. Sở Mật-thám đưa tiền cho viên đội mua 2 khẩu súng và 10 viên đạn để có t ng rồi cho người đến bắt. Nhưng hỏi thì Oursoulenko chối không nhận bán súng đạn ấy cho viên đ'i Totti và khai rằng bị vu oan. Song vì có chứng có như thế, nên tòa án Trùng-trị phạt Oursoulenko 15 tháng tù, 10 0 quan và bắt phải bồi 500 quan cho sở Thương-chính. Oursoulenko chống án. Tòa Thượng-thẩm cử M. Golou-bew là giáo-sư trường Bác-cổ làm thông ngôn tiếng Nga. Nay hỏi lại thì Oursoulenko cũng cứ một mực kêu oan là bị vu, chứ không nhận lỗ gì. Tòa Thượng-thẩm xét lại y án tòa sơ-thẩm Ha phong đã kết.

Cướp giật. — Mai-tiến-Hưng trước làm mại bản tàu thủy, song từ khi bị đuổi chỉ dông dài không chịu làm nghề gì cả. Một hôm vào lúc chập tối trông thấy một người mang tài bạc đương đi ở phố, cứ đi theo, khi đến quãng vắng lẻn đến giật chạy. Nhưng bấy giờ người ta đuổ bắt được ngay. Tòa án Trùng-trị Ha phong phạt tên Hưng 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm y án.

Lừa người lấy của. — Trần-huy-Độ nấu bếp c o một ông t.am-tá tây sở Thương-chính Nam-định, nhân thấy muối khan và có nhiều người muốn kiếm ăn về nghề buôn ấy, liền lập tâm đánh lừa một ít người khó-dại, lấy tất cả được 302 đồng, hứa rằng để nói với cai xin bộ môn bài buôn muối cho. Nhưng người ta khó dại ấy đưa tiền rồi đợi mãi không thấy tin gì cả, mà đòi tiền không được mới đi thưa, nên tòa án Trùng-trị Nam-định phạt tên trần u-Độ 2 năm tù nương tòa Thượng thẩm tha cho trắng án, vì không đủ chứng cớ.

Ăn cắp vải ở tàu thủy. — Hà-văn-Chính làm cu-ly không các hàng hóa ở bến tàu t ây Haiphong, một hôm xuống tàu ăn cắp một ít vải, bị giẫn để mang về thì bị sở một-thám bắt được quả tang tòa án Trùng-t Ha p o g phạt tên ấy 2 tháng tù. Quan Chưởng-lý thấy tên ấy phải phạt thế lại còn chống án, nên ngài cũng chống án, ngài xin tăng tội tên ấy lên. Vì thế tòa Thượng-thẩm tăng t i lên 18 tháng tù.

TOU-FOU???

Tou-fou là tay đóng trò chớp hóng có giá-trị

CỦA HIỆU

INDOCHINE-FILM

Sánh bầy được với những tây sành sỏi

Chẳng bao lâu ta sẽ được mục-kích VUA GIẢI BUỒN này trên màn ảnh các rạp ở Đông-pháp.

Xe ngựa đụng xe tay. — Hồi 8 giờ tối hôm mồng một, một chiếc xe ngựa do M Gouchet làm ở sở công-chính ở nhà số 80 đường Quan-thành cầm cương, khi đi trên đường Quan-thành thì đụng phải chiếc xe tay cao-su số 219. Xe bị hư hỏng, nhưng người không việc gì cả.

Trộm. — Mme Ng-th-j-Lan 24 tuổi buôn bán ở đường Huế thưa tại sở Cẩm kẻ trộm lấy mất đồ vàng bạc, và một món tiền là 148 đồng.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

56 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 295

Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh họ lao, bệnh giang-mai, bệnh siển, bệnh đau dạ dầy, đau ruột, bệnh đàn bà về hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 2080

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, chừng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0$80

施 肝 魚 丸

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tin phái bộ Nhật-bản. — Hoàng-thân Yamagata đi tàu *Compiègne* có gửi bức vô-tuyến-điện sau này cho quan đốc lý Paquin.

« Tôi gửi lời ngài cảm ơn thành-phố Haiphong một lần nữa về sự khoản-đãi chúng tôi và trình ngài biết rằng phái-bộ và phần riêng tôi xin ghi nhớ mãi... »

Ký tên Yamagata.

Hội đồng thành phố. — Đến ngày 3 mai sẽ bầu-cử lại hội-viên thành-phố. Hiện nay đã thấy nhiều người rục rịch ra ứng cử.

Giúp xã Chavigneon. — Cứ cuối năm ngoái thành-phố Haiphong có gửi giúp cho con nuôi là xã Chavigneon một số tiền là 1.000 fra, và có ấy quan *docteur* Forest là hội-viên thành phố trong khi về Pháp lại thăm xã Chavigneon, thì ngày 31 décembre 1924, ông xã-trưởng Bouteille xã ấy có gửi thư sang cảm ơn quan Đốc-lý và hội-đồng thành-phố cùng nhân dân Haiphong một cách rất trân-trọng. Trong thư ông nói rõ cả những công việc ở xã ấy đã tu-phục được, và những công việc còn phải làm, tính ra thì xã Chavignon còn cần phải có 15 triệu quan nữa mới có thể tu-phục được như cũ; ông mong rằng thành-phố Haiphong sẽ cố sức giúp đỡ cho.

Cái nạn hàng ngày. — Hồi 6 giờ 15 ngày 28 février vừa rồi, chiếc xe ô-tô của M. Antoni đi đến đường Amiral Courbet ở góc phố Maréchal Foch thì đụng phải một chiếc xe tay. Xe tay bị gãy tan-tành, còn người p u xe thì c ân trái bị thương nặng lắm và minh mẩy cũng bị thương nhiều. Sở cảm đã cho mang vào nhà thương để điều trị.

Đào thấy xác. — Hồi 4 giờ rưỡi ngày 28 février vừa rồi, bọn thợ đào đất làm nhà ở phố O' d'Endhal có đào thấy một cái hòm trong có cái xác một đứa trẻ con đã, thương nát ra rồi. Sau khi trình khám xong rồi thì cái hòm ấy đã mang vào nhà xác.

Trẻ con lạc. — Chiều hôm kia hồi 5 giờ, Bùi-thị-Hoan ở Lạc-viên có đến cầu trích rằng đứa em gái lên 10 tuổi không biết lạc đâu mất từ hồi 3 giờ, tìm mãi vẫn chưa thấy.

Bị chó cắn. — Hồi 10 giờ hôm chủ-nhật con chó của tên Ng-v-Việt ở bến đò xi-măng bên Hạ-lý cắn phải đùi bên trái tên Trần-v-Lộc 12 tuổi nhà ở sở máy gạo lấy gần đây. Con chó đã đưa vào sở thú-y để xét.

PHÚC-YÊN

Đám tang quan Bình-bộ thị-lang Lê-khắc-Hy. Như lời bản báo đã nói trước, đám tang quan Bình-bộ thị-lang Lê-khắc-Hi nguyên thương-tá Phúc-yên đã cử hành sáng hôm qua tại qui-xá ở làng Phú-xá-đoài, tỉnh Phúc-yên rất là long-trọng. Thoạt mới trông ai cũng nghĩ là đám rước thần, vì có long long dinh, áo nậu coi đỏ rực một cảnh đồng, không khác gì một ngày hội lớn vậy, khiến cho các làng chung quanh, người lớn trẻ con kéo nhau đến xem đông không biết bao nhiêu mà kể.

Cụ Lê-khắc-Hi kể trong quan trường ta tuy chưa vào bậc lớn, song cái sự nghiệp của cụ đối với nước với làng thì lại là bực rất lớn trong các bực lớn. Cụ nguyên là nhà nho mà rất hâo phá; năm giáp-thân (Kiến phúc nguyên niên) khi ha thành Bắc-ninh, quân Cờ đen đến phá các hạt, cụ đã tổ ra là một ông tướng thao-lược trong việc dụng binh. Cả huyện Kim-anh bị Cờ đen tàn phá mà duy có một làng cụ g ữ được yên-toàn. Bọn giặc đã tổng cả huyện lỵ phải lấy rơm, là chất quanh làng để đốt mà không sao đánh được. Bấy giờ quan tỉnh biết tiếng, lên để cử ngài làm bang-tá ngay huyện nà, một năm lên tri-huyện, rồi lên tri-phủ Tuyên-thành, kiêm bang-tá quân vụ. Một năm sau thăng án sát Tuyên-quang, nhưng quan bình xin lưu lại làm chân -quản-đạo Nhã-nam, vì chỗ ấy là đất Đề-thám xung yếu lắm. Cái lí-lịch của cụ thế nào ta xem bài điếu tang của quan Tuần phủ Vĩ-v-Định đọc dưới kia sẽ rõ. Đối với dân các hạt mà cụ đã cai trị thì cụ thật đáng là dân chi phụ mẫu, mà đối với qui xã thì cụ coi như là đối với gia-đình, cho nên bao giờ lòng dân cũng rất kính phục. Ngay trước khi có cái phong trào cải-lương, làng cụ đã tự sửa sang lại trước nhất, việc hương-c inh rất rõ trật tự.

Tới khi cụ hồi hưu thì hết sức lo toan việc làng, như là lập văn chỉ, nào là dựng trường học, nào là mở mang kỹ-nghệ như làm hương thắp, đan đồ t e, dệt trồng dâu, vân vân.

Bởi vậy dân làng thờ kính như là một vị thần sống, hiện có dựng một cái miếu ở cạnh sinh-p ần cụ để thờ.

Ở trước miếu có câu đối rằng:

Từ năm Thân xiết kể công lao, khi giữ giặc, lúc từ quan, bốn mươi năm ngất vì c cải-lương, bia miệng còn ghi trong tử-lộ.

Nay các giáp toan đường thù bảo, trên người giả, dưới kẻ trẻ, sau trăm xuất cùng lòng kỷ niệm, miếu thờ nhân dụng chốn sinh-phần.

Một ông quan như cụ Lê-khắc-Hi thì bao giờ lòng người lại có ghét được?

Các quan khách ở các nơi về đưa đám rất đ ông, không nhớ hết được. Có quan Công sứ Phúc-yên About, quan tuần-phủ Vĩ-văn-Định, quan giám binh Phúc-yên, cụ Đề-thống Đỗ-đình-Thuật, quan tuần-phủ Phạm-gia-Thụy, quan án Vũ-Tuân, quan tuần-phủ Lê-thế-Vỹ, cụ Tăng-sơn Phạm-huy-Hồ ở Phú thọ, quan huyện Kim-anh, ông nghị Phạm-mạnh-Xứng, ông tú Đoàn-Kỷ, ông Phan-văn-Đường địa trấc kỷ sư, văn văn và ông Phạm-huy-Lục bản-báo chủ bút.

Khi bọ huyết thì quan Công-sứ About có thay mặt chính-phủ Bắc-kỳ nói mấy lời kể sự-nghiệp cụ Thương đối với nhà nước với dân làng và chia buồn với qui-quyến. Rồi đến quan tuần-phủ Vĩ-văn-Định đọc bài điếu-tang sau này:

Bài văng của quan Tuần-phủ Vĩ văn-Định

Kính viếng quan nguyên Thương-tá tỉnh Phúc-yên, Bình-bộ thị-lang hưu-dưỡng Lê-khắc. . . . .

Tôi xem sự-trạng của ngài, sinh năm 1851, đến nay 74 tuổi. Khi thiếu niên theo học, ngài đã có tài lỗ-lạc, chí hiên-ngang. Đến năm 1885 giặc Tàu tràn vào tỉnh Bắc-ninh và Sơn-tây, quẫy nhiễu các hạt Kim-anh và Ba-phúc, bấy giờ ngài xếp bút nghiên theo việc cung đao, để dẹp giặc yên dân, vậy nên các làng trong hạt bị tàn phá, chỉ một làng ngài vẫn được chu toàn.

Năm 1887 triều-đình xét quân công lấy đặc cách bổ ngài làm bang-tá huyện Kim anh, rồi thăng chức tri-huyện huyện lỵ; được ít lâu bổ sang tri-huyện Yên-phong

Năm 1890, ngài được thăng bổ tri-phủ phủ Thuận-thành.

(Xem trang bảo ba, cột thứ bảy).

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Rue Paul-Bert, Hanoi

Bán xon trước khi làm sổ

Tại tất cả các gian hàng

Kể từ ngày 1er Mars

Xem lời bá cáo tại trang thứ ba,

và giấy ca ta-lô riêng

MUA GIÁ RẺ

số 181

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hai tên công sai đều nói:

— Phải đấy!

Khi ba người ở trên núi đi xuống, trông thấy mấy gian nhà tranh tự phía xa xa, tại bên bụi liễu, phấp-phới có lá cờ bán rượu.

Vũ-tùng trỏ mà bảo hai tên công-sai rằng:

— Hàng bán rượu kia rồi!

Bỗng thấy sườn núi có gã tiều-phu quẩy gánh củi đi qua. *Vũ-tùng* gọi mà hỏi rằng:

— Gã tiều-phu kia! Ta hỏi: chỗ này tên gọi là gì?

Gã tiều-phu đáp rằng:

— Đây là con đường đi sang *Mạnh-châu*. Chỗ bụi cây trước mặt kia, tức là *Thập-tự-bi* đó!

Vũ tùng lại cùng hai tên công-sai đi tới. Rằng đến *Thập tự bi*, ngẩng nhìn có một gốc cây thật lớn, kể hàng bốn năm người ôm, trên cây toàn thị những mấy khô chẳng chịt.

Đi k'i gốc cây ấy thì trông thấy có một cái tửu-điếm. Bên trong cửa sổ có người đàn-bà ngồi, áo xanh phấp-phới, trên đầu cài một cành hoa-đ oa đỏ tươi, bên mái tóc lại có giắt một chùm giả-hoa.

Người đàn-bà thấy *Vũ-tùng* và hai tên công-sai đi đến, liền đứng dậy ra đón. Một mảnh hồng quần tha-thướt, mới soa mà phẩn, trước ngực lại bỏ ngỏ khuy áo, trông rõ màu da hồng-đào.

Người đàn-bà nói:

— Mời các ngài vào nghỉ. Hàng tôi có rượu ngon, thịt ngon và bánh điểm-tâm cũng ngon lắm.

Vũ-tùng ăng hai tên công-sai bước vào, trong nhà có rải bàn gỗ trắc. Hai tên công sai đựng ngọn cỏn vào vách, cùng nhau cởi các đồ hành-lý, rồi ngồi xuống g ế. *Vũ-tùng* cũng cởi đẩy ở trên lưng xuống, đặt lên trên bàn, lại cởi bỏ đai-nịt và áo ngoài ra cho mát.

Hai tên công-sai nói:

— Ở đây cũng chẳng ai b ết, âu là chúng tôi hãy thảo gông cho ông để cùng uống rượu cho được khoan-khoái.

Nói xong, liền thảo gông cho *Vũ-tùng* để ở dưới gầm bàn. Ba người cùng cởi áo, vắt lên trần-song của sổ. Bỗng thấy người đàn bà tươi cười mà hỏi rằng:

— Các ngài xơi độ bao nhiêu rượu?

Vũ-tùng nói:

— Không được nói bao nhiêu, cứ hâm nóng mà đem ra đây, lại thái giầm cân thịt nữa, rồi sau sẽ tính tiền một thể.

Người đàn-bà lại nói:

— Có thứ bánh bao lớn tốt lắm!

Vũ tùng nói:

— Đem ra đây vài ba chục c iếc.

Người đàn-bà miệng cười nói-nhuến, đi vào nhà trong, bưng ra một thúng rượu lớn. Bày ba cái chén lớn và ba đôi đũa, lại t ái hai mâm thịt đem ra. Đứng rót luôn bốn năm tuần rượu, rồi đi vào bếp, lấy một vỉ bánh bao đặt ở trên bàn.

Hai tên công-sai cầm lấy bánh ăn. *Vũ-tùng* bẻ một cái bánh ra xem, rồi nói:

— Nhà hàng! Thứ bánh này làm bằng thịt người hay là thịt chó?

Người đàn-bà lại cười khúc-khích mà đáp rằng:

— Các ngài nói đùa làm chi thế! Đang lúc thiên-hạ thái-bình như thế này làm gì có bánh thịt người, còn bánh thịt chó thì ăn thế nào được. Bánh bao của hàng tôi đây xưa nay vẫn làm bằng thịt bò.

Vũ-tùng nói:

— Xưa nay tôi vẫn thường nghe trong bọn giang hồ nói chuyện chỗ *Thập-tự-bi* này không mấy người dám đi qua. Vì những hành-khách qua đây, người nào béo chúng mổ lấy thịt làm bánh, mà người nào gầy thì chúng quẳng xác xuống sông.

Người đàn-bà nói:

— Câu chuyện ở đâu thế! Chẳng qua ngài bịa đặt ra đó thôi.

Vũ-tùng nói:

— Tôi thấy m ếng thịt trong nhân bánh này có mấy cái lông, trông hình như lông người vậy, cho nên tôi lấy làm nghi-ngờ.

Vũ-tùng lại hỏi rằng:

— Ông phu-quân của nàng đâu, sao không trông thấy?

Người đàn-bà nói:

— P u-quân tôi còn đi vắng xa chưa về.

Vũ-tùng nói:

— Nếu vậy thì nàng ở nhà một mình cũng buồn lắm nhỉ.

Người đàn-bà mỉm cười, rồi nghỉ thầm rằng: Anh tội tì này thật đã đáng chết, lại có ý muốn cợt ghẹo ta, khác nào như con thiên-thần tự mình dâm đầu vào ngọn lửa vậy. Trên ta, ta sẽ liệu cho.

Người đàn-bà liền nói:

— Ngài chớ nói đùa! Xin mời ngài hãy uống mấy chén rượu, sau ra gốc cây ở phía trong sân này để ngồi nóng mát, rồi ngả đêm tại đây, cũng chẳng hề chi.

Vũ tùng nghe câu nói ấy, nghĩ thầm: Con mụ hàng này quả có lòng hiểm-ác chi đây, ta phải đề-phòng mới được.

Vũ-tùng lại nói:

— Nương-tử ơi! Thứ rượu này nhạt lắm, có thứ nào ngon hơn, cứ đem ra đây cho chúng tôi uống mấy chén.

Người đàn-bà nói:

— Có thứ rượu ngon thơm-tho lạ lùng, chỉ vì hơi đục.

Vũ-tùng nói:

— Nếu vậy thì rất tốt! Càng đục càng tốt.

Người đàn-bà ngẫm nghĩ cười thầm, đi vào nhà trong, lấy ra một nậm rượu đục. *Vũ tùng* trông thấy, liền nói:

— Thứ rượu này mới thật rượu ngon, nhưng hâm nóng lên mà uống thì tốt hơn.

Người đàn-bà nói:

— Ngài cũng sành lắm. Để tôi xin đi hâm.

Người đàn-bà cười thầm mà nghĩ rằng: anh tội-tì này thật đã đáng chết! Thứ rượu thuốc mà đem hâm nóng thì uống vào lại càng chóng mê. Bọn mấy người đây quả là của ở trong tay ta rồi!

Người đàn-bà hâm nóng rồi đem ra rót làm ba chén, lại cười mà nói rằng:

— Mời các ngài thử nếm thứ rượu này.

Hai tên công-sai thèm quá không thể nhịn được, cầm lấy uống ngay.

Vũ-tùng lại nói:

— Nương-tử ơi! Thứ rượu này nhạt lắm, có thứ nào ngon hơn, cứ đem ra đây cho chúng tôi uống mấy chén.

Người đàn-bà nói:

— Có thứ rượu ngon thơm-tho lạ lùng, chỉ vì hơi đục.

Vũ-tùng nói:

— Nếu vậy thì rất tốt! Càng đục càng tốt.

Người đàn-bà ngẫm nghĩ cười thầm, đi vào nhà trong, lấy ra một nậm rượu đục. *Vũ tùng* trông thấy, liền nói:

— Thứ rượu này mới thật rượu ngon, nhưng hâm nóng lên mà uống thì tốt hơn.

Người đàn-bà nói:

— Ngài cũng sành lắm. Để tôi xin đi hâm.

Người đàn-bà cười thầm mà nghĩ rằng: anh tội-tì này thật đã đáng chết! Thứ rượu thuốc mà đem hâm nóng thì uống vào lại càng chóng mê. Bọn mấy người đây quả là của ở trong tay ta rồi!

Người đàn-bà hâm nóng rồi đem ra rót làm ba chén, lại cười mà nói rằng:

— Mời các ngài thử nếm thứ rượu này.

Hai tên công-sai thèm quá không thể nhịn được, cầm lấy uống ngay.

Vũ-tùng lại nói:

— Nương-tử ơi! Xưa nay tôi không uống rượu suông được bao giờ, nương-tử thái thêm mấy đĩa thịt ra đây.

Người đàn-bà quay vào nhà trong. *Vũ-tùng* liền cầm chén rượu hất xuống dưới gầm, rồi giả cách nhắp lưỡi mà kêu rằng:

— Chà! Rượu ngon! Uống vào sướng cả người!

Người đàn-bà, có đi thái thịt thêm dâu, chỉ giả cách quanh vào nhà trong một chốt, rồi lại ra ngay. Khi ra tới nơi, vỗ tay mà bảo rằng:

— Đã ngã chưa! Đã ngã chưa!

Bỗng thấy hai tên công-sai lảo-đảo quay người đi, rồi ngã lăn ra đấy. *Vũ-tùng* cũng hai mắt nhắm chặt, nằm ngáy ở trên mặt g ế. Nghe có tiếng cười mà bảo rằng:

— Tinh-quái đến đâu mà không phải chết!

Nói xong, liền lên tiếng gọi mấy tên người nhà:

— *Tiểu-nhị* và *Tiểu-tam* đâu! Mau ra đây!

Bỗng nghe tiếng mấy tên người nhà lực-lưỡng huỳnh-huỵch chạy ra. Lại nghe tiếng c ửng khiêng hai tên công sai đem đi chỗ khác... (*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mê-ca,
15 chân-kính
Mặt để kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI

金泰正號獅子茶名

Kính trình quí-khách

Từ xưa đến nay, quý-khách đã có lòng yêu, xin nhận rõ cho rằng hiệu nhà KIM-THÁI không tôi, chỉ ra nhãn thứ nhà rất ngon, lấy lý nói Tà đi-sơn.

Bản-hiệu bán nhãn thứ nhà, rất ngon rất quý, cảnh xinh nước đẹp, hương đậm màu thanh, trong những khi hiếu lễ, thì thật là nhà nhận Bản-hiệu có bán nhiều thứ rất ngon: nào là Sơ-tứ, Đại-hồng-đào, Chính-tiên-đào-nhăng, bạch kê quan, Mỹ-tây-thi, Cổ chung trí vương, Ngọc-quan-âm, Lohán chông, vân vân.

Vậy nên quý-khách đã quen giọng nhà của bản-hiệu tường không cần phải nói nhiều lời cho nghi chiên cố.

Nay kính cáo.

KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang.
Téléphone 480
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách
Téléphone 272.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay !

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Cuộc số số về việc lập Đài kỷ-niệm các trận vong chiến-sĩ

Chiếu theo nghị-định quan Thống-sứ Bắc kỳ ngày 23 Septembre 1924

Kỳ mở số ngày 1er Mai 1925

TẤM VẠN PHIẾU 1 $

1 lô.	10.000 $ 00
2 lô.	5.000. 00
5 lô.	1.000. 00
10 lô.	500. 00
100 lô.	100. 00

Từ nay trở đi ai muốn mua các phiếu cứ đến tòa Đốc-lý, các nhà băng, những nhà buôn to trong thành-phố và các tòa Sứ các tỉnh ở Bắc-kỳ đều có bán cả.

Chỉ mất có 1 đồng, mà may ra được những 10.000 đồng.

Năm 1891, ngài thăng chức chánh quản-đạo Nhã-nam (Yên-bái).

Năm 1901, ngài được thăng Hồng-lô-tự-khanh và bổ đi trí-phủ Ninh-giang.

Năm 1909, ngài sung chức Thương tá tỉnh Phúc-yên.

Năm 1910, ngài thăng quang-lộc-tự-khanh.

Năm 1911, ngài thăng Bình-bộ-thị-lang, mông chỉ chuẩn hưu-dưỡng.

Trong khi ngài ra gánh vác việc đời, trước sau gồm 25 năm, nào là huân lao lớn, nào là chính tích hay; Triều đình gia ban tiền phi-long, Nhà-nước gia thưởng danh-dự bội-tinh, thực là xứng đáng.

Trước tôi đã nghe danh tiếng lừng lẫy của ngài như thế.

Khi ngài hồi hưu, ngài lại hết lòng cải-lương hương-chính, lúc bấy giờ chính-phủ chưa có nghị cải-lương, mà ngài đã sửa sang được nhiều việc công ích. Từ hồi tôi về làm Tuần-phủ tỉnh này, thường thường đến xem xét công việc cải-lương làng ngài, thì thấy đình chùa phong quang, đường sá sạch sẽ, trong làng trên dưới đều có trật-tự, tôi xem tất cả các làng đã cải lương trong tỉnh-hạt, chưa thấy làng nào theo được như làng ngài. Như thế thì ngài chẳng những là một tay đánh giặc tài, trị dân giỏi, mà lại là một tay mực thước trong các công việc cải lương, mới biết những tiếng khen đồn trước, đều là sự thực, chứ không phải là đồn ngoa.

Năm ngoái nghỉ công ông em ngài là quan nguyên tuần-phủ Bắc-giang Lê... bàn với tôi xin dựng một trường Tiểu-học ở trong làng, nhưng tiền công-sở không đủ chi, tôi có tư quan Công-sứ xin Chính-phủ giúp cho một nửa số tiền là 1.500 đồng, chẳng bao lâu trường làm xong ngay, đến ngày 18 tháng giêng tây vừa rồi, tôi và các quan đến dự lễ khánh-thành, trông thấy quan thân đủ mặt, học trò chen vai, mà ngài tinh thần khỏe mạnh như thường; cảnh tượng lúc bấy giờ vi như một cây cổ-thụ tươi tốt mà lại trang điểm thêm mấy trăm cái nụ mấy nghìn cái hoa, lòng tôi vui vẻ biết là nhường bao.

Tôi vẫn ước ao rằng giời để cho ngài trường thọ, để ngài chỉnh-đốn thêm về sự phong tục, mở mang thêm về sự học-hành, và để làm mẫu mực cho các làng trong tỉnh hạt.

Bỗng đâu tôi tiếp quan nguyên Tuần-phủ Lê..... Bắc-giang báo tin ngài đã từ trần, chợt nghe tin ấy sầu xuất như gội, trăm mối ngổn ngang; không riêng tôi như thế mà thôi, quan thân trong tỉnh ai cũng đều có lòng kính tiếc.

Nay tôi đến đây chúc ngài yên giấc mộng nghìn năm, và xin ngài phù-hộ giang-sơn này, khiến cho sự cải-lương càng ngày càng tiến-hóa, trường tân-học càng ngày càng gây dựng được nhiều kẻ nhân tài, tôi chắc sau này ai trông thấy nên xã hội vững bền, cũng phải ngợi khen công lao của ngài; trong đám học-trò ai thành đạt được, cũng phải ghi nhớ công-đức của ngài.

Như thế thì tinh-thần ngài bao giờ cũng như sống vậy.»

Lúc ra về ai nấy đều bài ngợi khen tiếc quan Thượng Lê-khắc-Hi thật là một tay hào-hiệp ít còn trong đất nước này.

Các đồi trưởng viếng thăm của các quan các tỉnh và các bà con rất nhiều, xin lược kể mấy câu sau này:

Của quan nguyên tuần-phủ Bắc-giang :

Đồng phong dĩ nguyệt, trác ỷ hạnh quân vinh, chỉ nhật song hàm lai tử-ao.

Chuyên thái lô canh, đào viên phương tự lạc, na tri nhất mộng đảo thanh sơn.

Của quan án-sát Hoàng-thự-Chi :

Công chi nhất thân, xã hội thương, hương tộc thượng, hữu đại phụ-đồm tin lực

Nhân lại điếu cựu, đình thụ tiền, mộ bi tiền, vô hạn khảng khái trung tư.

Của quan tuần-phủ Vi-văn-Định và quán án Vũ-Tuân :

Bạch y ngâm xã hàn phương-kinh. Thanh trước xuân vân tỏa mộ-sầu.

Của ông tá-tài Nguyễn-Diễn :

Thượng ức bình sinh diệu vũ dương ng tế nhất trường thanh tịch.

Thả khan kim nhật hóa dân thành tục, vi dương thế bỉều nghi.

Của cụ Tăng-sơn, Phạm-huy-Hồ và con giai là ông Phạm-huy-Lục :

Vi nhơ, vi tướng, vi nhất hương tiên sinh, hồ hồi tinh danh lưu ngã đi.

Thử thế, thử thời, thử thiên niên cố quốc, giang sơn hào hiệp kỷ nhân tồn.

ĐÁP-CẦU

Ai chết ai chôn ? — Vừa rồi một người vợ lính tên là Trần-thị-Nguyệt, tục gọi cô *xanh-căng-tiếng* vì số lính của chồng 51 bị tổ giác rằng chôn dấu một cái xác đứa con gái 12 tuổi ở trong khoảng đất của nhà binh.

Hỏi thì thị Nguyệt khai rằng đó là vì người lý-trưởng thù hằn thị mà vu ra thế, vì người lý trưởng nguyên có nợ thị một số tiền 13. đồng. đòi mãi không giả, mới đây thị có giao cho thằng phát lại đòi, thì người lý-trưởng sinh bụng thù hằn, chứ nhà thị không có đứa trẻ nào như thế chết cả. Vậy việc này hiện còn đang xét.

PHỐ-LÝ

Đánh người bị thương. — Vũ-đức-Minh, 42 tuổi, vừa bị bắt về tội cố ý đánh M Guillaume Jacques làm đồn ở Vũ xá bị thương.

THÁI-BÌNH

Ăn phải chất độc. — Vào hồi 10 giờ đêm 26 février, một người linh cảnh-sát đi tuần đến phố Jules Piquet thì thấy người bồi của M. Moll là phó quản sở Thương-chính ngồi ở giữa đường như điên như dại. Người cảnh-sát liền gọi xe mang người bồi ấy về nhà chủ thì té ra khi về tới nơi lại thấy hai vợ chồng M. Moll cùng mấy người nhà nữa cũng đương bị chứng như chứng người bồi. Hoảng-hốt quá, người cảnh-sát liền nhất diện đi báo quan *docteur* Pujat, nhất diện báo cho ông chánh sở Thương-chính biết. Sau khi khám-nghiệm, quan *docteur* bảo rằng tất cả chứng ấy người đã ăn phải chất cà độc-dược nên mới thế. Ngày 27 chữa chạy thì ai nấy đã đỡ, không quan ngại gì nữa. Hiện còn đương xét việc này.

VIỆC KINH-ĐÔ

Cái tình cảnh của bọn dân làm các sở hưng-công đại-chiếu. — Từ ngày nhà-nước bày ra các sở làm đất ở trước tòa Khâm-sứ cùng trước trường Quốc-học chỉ chuyên làm việc đắp đất ở hai dãy bờ sông, bày ra công việc ấy cốt để thế sự cần cấp cho bọn dân đói nghèo, vì vậy mà dân các làng mỗi ngày càng tới đông, có ngày giữa sở đến năm bảy nghìn người, đông quá thể nên sự kiểm điểm không xiết và cấp thẻ phát tiền lắm khi không được nhất-tề thì bọn dân nghèo chịu lắm nỗi khổ sở đã hết sức, lắm người lên hai ba ngày mà chẳng lĩnh được cái thẻ lấm đành phải nhịn đói nhịn khát, có người đã lĩnh được thẻ ra sức làm lụng suốt ngày đến khi lĩnh tiền chẳng được, sự lĩnh không được đó hoặc bởi tiền trích phát có hạn mà số dùng quá nhiều, lại có kẻ vốn

(Xem trang thứ ba)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 3 Mars 1925

MẠI DU LANG ĐỘC
CHIÊM HOA-KHÔI
(Hồi thứ nhất)

Có tâm ai khéo đỡ đành.
Uổng cho tài sắc xuân xanh má hồng.

Tối thứ tư 4 Mars 1925

MẠI DU LANG ĐỘC
CHIÊM HOA KHÔI

Trên đời ít kẻ mặt xanh,
Yêu ta họa có một anh hàng dầu.

CÁO-BẠCH

Mấy lời bà cáo gần xa,
Dịp này nông-vụ các nhà vừa xong ;
Làm trai há lẽ ngồi không,
Cũng nên kiếm việc để dùng tri tiêu ;
Bằng Danh về hội Đông-triều,
Mở than khai đã bao nhiêu năm rồi ;
Mở mang cũng lắm thú vui,
Nhà thương ; sẵn thuốc cho người vệ-
Cửa nhà rộng rãi rung rinh, [sinh ;
Khắn cầu sẵn có miễn đình đôi nơi ;
Nước ăn nhờ có máy hơi,
Ống truyền tuôn chảy đến nơi cạnh [nhà ;
Trò vui có mi-nê-ma,
Chớp cho hàng phố các nhà xem không ;
Có trường quốc-ngữ phổ-thông,
Đặt thầy giáo dạy nhi-đồng sớm trưa ;
Bán buôn hàng hóa có thừa,
Chợ bày đông đảo tàu đưa ra vào ;
Việc làm công xá cũng cao,
Ước ngày chưng độ năm sáu trở lên ;
Đỗ đâu nhờ có chú quyền,
Giữ phần công chính giúp bên đồng-
Cao đưa mở số vui sao, [bào ;
Mấy ai dự tráng lính vào đó chơi ;
Chẳng là những thế mà thôi,
Hóa hồng lại thưởng cho người làm âu ;
Hội tư cấp chú dưng đầu,
Công-ngân cốt để giúp nhau lúc cùng ;
Họ tên hình ảnh mấy dòng,
Biên vào trong sổ để dùng làm ghi ;
Tiện cho lúc ở lúc đi,
Hình này tức cũng thể tày thân đây ;
Mấy lời biện bạch trên này,
Toàn là sự thực tỏ bày dám sai ;
Dám xin liệt-quí tôn thai,
Rủ lòng quang cố khuyến người đàn
Hãy nên thử một lần xem. [em.

Mỏ Bằng-Danh, đồn Uông-bí,
tháng một năm Giáp-tí

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đau mủ mắt, đau mắt, đau đa màng mắt, chảy nước mắt.

Muốn chữa khỏi các bệnh ấy thì nên dùng :

Thuốc Ciella

Giá một lọ: 0$50

Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Ngự-các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu rượu bổ-đào phòng cầu MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tặng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị giới cho qui được phòng chế-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

欽此

內閣等署

以嘉有恭制獻御用貴藥所新製補血大補酒一瓶

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

Bán xon trước khi thanh toán sổ sách

Bắc đầu từ ngày 1er Mars

MỘT VÀI THỨ GIÁ HÀNG

Một lô phấn. Đủ các mùi, đủ các hiệu Violet, Legrand, Gelle, Lalanne, v. v. Một hộp :		4 fr. 00
Xà-phòng thơm. Hộp đẹp Roger, và Gallet.		2 fr. 00
Gương bỏ túi, 65 × 51 m/m.		2 fr. 25
Nước lotion Secret du Sorcier.	Một lọ :	6 fr. 00
Crème Dermophile	Một lọ nhỏ :	1 fr. 00
Đồng hồ đeo tay. Mạ kền, hình tròn hay hình vuông.		50 fr. 00
Đồng hồ danh thức Mignon. Mặt trắng 55 m/m		18 fr. 00
Đồng hồ Baby. Mạ kền. Có chân. Mặt trắng 10 c/m.		20 fr. 00
Bít tất vải.	Một đôi :	3 fr. 00
Faux cols. Đứng hay gập		0 fr. 50
Một lô thắt lưng		12 fr. 00
Mũ cát két giạ mùi tam giang.		6 fr. 00
Mũ canotier.		6 fr. 00
Mũ panama		25 fr. 00
Giầy có cổ. Giầy không cổ		10 fr. 00

Boîte postale N° 40 — Téléphone N° 189 — Adr. Tél. MAGASINS

Rượu DUBONNET
là rượu bổ Khỏe
và lập dưỡng sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

không làm mà cậy thế thần mà lĩnh được hai ba cái thẻ rồi chơi, đến khi phát tiền thì mặc áo quần rách mà đến lĩnh, sự kiểm soát đã hết sức cẩn thận mà cũng chẳng khỏi gian, tiền ra lắm người dân nghèo thêm tội khổ sở, nên coi tơi rách, ban ngày đi xin tối lại kiếm nơi gốc cây cối hai bên đường ngồi suốt đêm, gió bấc mưa phùn rất đỗi lạnh lẽo cực khổ, vì vậy mà con nhà nghèo kêu van thì quan trên lại xử trí cách phát tiền chia ra từng toán một, mỗi toán 50 hoặc 100 người, có một người coi, nhưng nghiệt thay nay đã nghe cái thói ăn đầu ăn đuôi thì kể nghèo cũng thiệt hại quá, muốn trừ cho hết những cách bất tiện ấy thì trông chỉ có một thức rất dễ làm, nghĩa là trong mấy mươi người coi coi đó mỗi người giữ chừng vài trăm cái thẻ, thẻ lấy hai hạng khác nhau, rồi cứ mỗi người gánh được một gánh đất đổ xuống xong thì phát cho một cái thẻ, được mười thẻ nhỏ đổi lấy một thẻ lớn, thì một thẻ lớn định một xu hoặc hai xu, thì theo đường gánh xa gần mà trả, làm như thế thì ai có làm có lĩnh tiền mà khỏi phải phát thẻ lĩnh thẻ chấm sổ, phát tiền đã lôi thôi mà không tránh nào cho mất tệ được, giữa công-sứ thường có người cần thận xem xét cấp phát thì công việc đã chóng xong mà không ai gian dối được thì dân nghèo đã có việc làm [illegible] mà nga trợ, khỏi đổi đói rét khổn khổ quá chừng.

Mong rằng quan trên sẽ dùng cách đó, thì rất là hạnh-phúc cho dân nghèo lắm vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Việc thể thao trong tỉnh. — Đã hơn một năm nay, việc thể thao trong tỉnh, xem ra có phần thoái-bộ. Trước kia có hàng hai ba hội thể-dục phốt-ban (foot ball) mà nay chỉ còn có một hội của các học sinh trường Pháp Việt thôi. Việc thể-thao là một cuộc chơi rất có hứng-thú, có bổ ích, mong sao những người có lòng ham chuộng thể thao, mau mau xướng lập lên cho được nhiều hội phốt-ban như ngày trước, thì hay biết nhường nào.

Quan lại thuyên chuyển. — M. Bùi-văn-Ưu, tri phủ Quảng-ninh, nay đổi vào tri phủ Bồng-sơn.

M. Hà-xuân-Hải, tri phủ Bồng-sơn (Bình-định) nay đổi về tri-phủ Quảng ninh (Quảng bình)

Khan gạo qua! — Năm ngoái mùa màng mất lắm, dân ở tỉnh Quảng bình đói khổ, hiện bây giờ gạo kém lắm, đến 13, 14 đồng một trăm kilos mà không có gạo mà mua, nhất là ở xứ Ba-đồn cửa lạch Quảng-khê tức sông Gianh. Nay ai có vốn nên thuê tàu hoặc mướn thuyền gia mành ở lạch Lò lạch Hội chở gạo vào mà bán, trước là lãi nhiều, sau là được phúc. Sự khan gạo này là tại có hàng vạn nhân công làm đường xe lửa ở đó.

QUẢNG-NAM

Đi lãnh gạo. — Mấy hôm nay các quan phủ huyện đã đem lòng lý ra tại cửa Hàn để lãnh gạo thái cho dân; ở trước sở Thương chánh, dưới nước trên bờ, ghe thuyền xan xát người ta đông nghìn nghịt suốt ngày. Sự lãnh gạo chuyển này làm rất chu tất; quan công sứ Hội-an có chuyên ủy quan Giám binh trông nom kỹ lưỡng, có lính tập canh gác chỉnh tề. Nghe chuyến trước vì lãnh gạo đem về đến tỉnh, rồi tỉnh lại phân phát cho các phủ huyện; vận tải nhiều cấp không tài nào giữ được hoàn toàn cho nên hao hụt mất nhiều lắm. Bởi cớ ấy mà lượt này các quan phủ huyện phải thân hành đem các lòng lý ra lãnh gạo tại Hàn cho khỏi sanh sự lôi thôi, cách ấy xem ra có tiện lợi cho dân, nhưng lại bất tiện cho lòng lý vì đường sá xa xôi phải chực chỗm đợi chờ phiền phí nhiều lắm, những tiền tiêu xài ấy chẳng biết rồi cũng không khỏi bỏ lại cho dân.

Hiện nay 1$ thấy dân hạt Đại-lộc chở gạo về rồi, còn dân hạt Điện-bàn thì độ nay mai mới lĩnh; mỗi phủ huyện nước được hơn vài trăm tấn; nghe đâu còn có gạo chở đến rất nhiều, như thế may ra cũng bớt được rất nhiều sự khổn khó, giá gạo trong nhờ có giá gạo ngoài thì có lẽ cũng ít cao.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trẻ con thường hay đi tả ho, giật gân, mụn nhọt, sốt sài vân vân, muốn trị các bệnh ấy cho trẻ con thì nên dùng:

Reinette Duval

Thuốc nhuận tràng, chế bằng nước quả tân (pommes) và các thứ quả khác nữa.

Mỗi lọ: 0$90

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine

Giá 1$30 một hộp

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rasco!

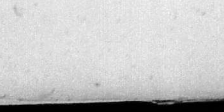
0$60 một ống sáu cachets

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Bệnh lậu (Blennoragie) thì ai cũng biết, hễ điều-trị không khéo thì nó hóa ra một thứ bệnh nặng là bệnh kén (prostate), nghĩa là nó sưng một cái hạch ở dưới bàng quang. Người bị lậu đã thành kén thì thường muốn đi đại tiểu tiện mà không đi được, hay mỏi đái, đau lưng, đi cũng đau ngồi cũng khổ mà nhất là khi ngồi xe thì lại khổ hơn nữa. Khi đi đại tiện mà cố rặn thì ra một thứ phân lỏng hơi vàng vàng xanh mà cũng có khi lại đính một tý máu. Sự đó là thường bởi muốn đi tiểu-tiện quá hóa sinh ra thế.

Cái chứng bệnh ấy có thể chuyển sang bệnh nặng đến nỗi ốm yếu đi và mất sinh con đẻ cái nữa. Xưa kia, bệnh ấy rất là khó chữa. Nhưng ngày nay chữa lại rất là dễ, ấy cũng là nhờ có thứ thuốc *Santal Monal* nó làm cho khỏi mẫu phải bệnh lậu kéo, hay những chứng bệnh khác nữa trong khi đau lậu. Thuốc *Santal Monal* này làm cho nước tiểu thành ra xanh, và có nhiều tính chất riêng và rất bổ, lẫn vào nước tiểu để rửa những tỳ thận ở bàng quang, nhờ thế bệnh lậu tóc thì khỏi hẳn và không sợ bệnh gì sinh ra được nữa.

Vậy thì khi mới mắc bệnh lậu phải nên dùng ngay thuốc *Santal Monal*.

Ở các hàng bán, cấm ta đâu có bán có. 2056

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng tham ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Nam-định
Kính cáo

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
hoàn 5ng, hoặc viên
Đại lý ở các thuốc-tiệm Pháp toàn dùng một thứ thuốc nầy.
Gửi bán tại TẤT CẢ các nhà bào-chế
Nhà chế thuốc LAGROIX, 25-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

Cứu bệnh phùng y

Tôi tên là Nguyễn-văn-Điển ở xã Quỳnh-chân, huyện Duy-tiên, tỉnh Hà-nam, tôi bị chứng ho xuyễn đã 20 năm, thân-thể suy-nhược, uống đã nhiều thuốc, đồn đâu có thầy hay cũng tìm, mà bệnh không được khỏi. Tưởng là phế tật. May tôi xem quảng-cáo thấy hiệu « Tam-Tinh-Y-Quán » đồn rằng có thầy thuốc hay, chữa đủ các bệnh cho nên tôi mua thử 1 hộp 1$00 uống thấy bớt, sau uống đến 3 hòm mỗi hòm 5$00 thì khỏi ngay. Thân thể tôi mới được khang cường như cũ. Ân ấy không gì báo đền được.

Vậy có mấy hàng chữ chút lòng cảm ơn.

» HIỆU TAM-TINH-Y-TÔN
Phố hàng giầy, số 35, tỉnh Nam-định
Có bán thuốc chữa ô-phiện, ai nặng đến đâu uống cũng khỏi, uống vào người khỏe mà không mệt nhọc.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

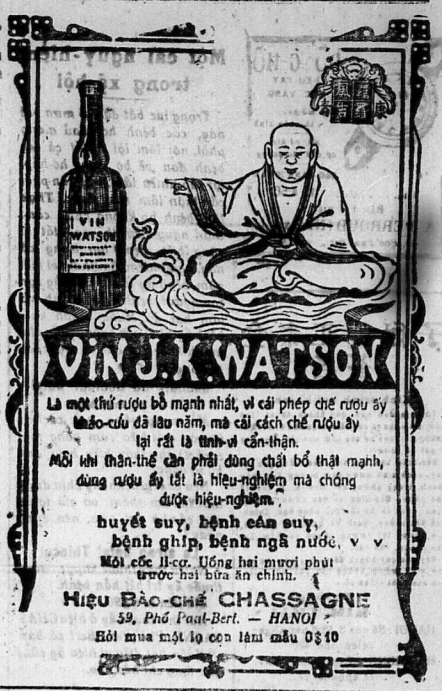
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Trodigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$10

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

MUỐN BÁN:

Một chiếc ô-tô hiệu Berliet, 12 mã-lực, bảy tám chỗ ngồi. Còn mới nguyên — Nhiều đồ chữa, lốp ruột mới.

Giá tiền: 1.700 $

HỎI TẠI:
GARAGE BOBILLOT, 7, Boulevard Bobillot, Hanoi

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

ÊNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酗 補
J. BLANC (đệ nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra.
Giá bán 2$40 một lít
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì nống một cốc con
每 晚 吉 客 啦 啡 吉 嘢 浮 嘢 礙 歌 唉 嘢
Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2099

ƯU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ
QUINA-LAROCHE
THUỐC UỐNG BỔ TANG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RẤT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

CÁCH DÙNG

CONAR VÀ CÔNG-TI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)